



Roltdalen

En artikkelserie om Roltdalen og Garberg-vassdraget

Noen innledende kommentarer:

Fongen-området utgjør den vestlige del av fjellturområdet Sylene der Trondhjems Turistforening har hytter og ruter. Roltdalen og Garberg-vassdraget utgjør selve kjernen i dette fjellområdet som hittil har ligget skjermet fra den meget omfattende veg- og kraftutbygging som har foregått de siste 40 åra i Nea-dalføret.

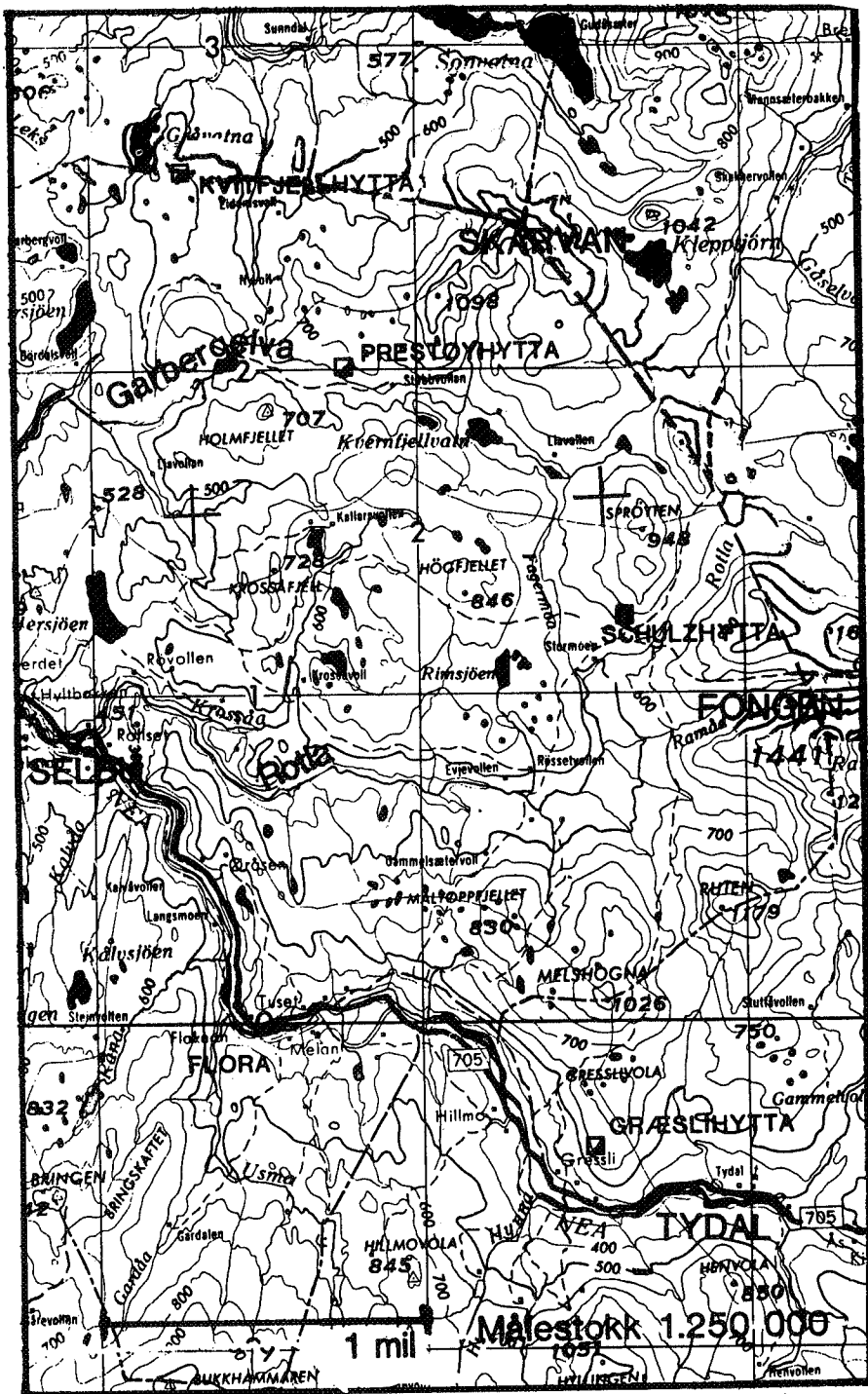
Dersom Roltdalen blir utbygget med kraftverksmagasin, eller moderne skogsdrift får komme inn i dalens kjerneområder, vil det bety at absolutt hele Trondhjems Turistforenings virkeområde i Trollheimen og Sylene i løpet av en 40-årsperiode er blitt ødelagt som uberørte naturområder. Foreninga vil ikke ha noe uberørt tilbake. Og det betyr at ett av de meget få gamle seterområder i Trøndelag som fremdeles står uten moderne tekniske inngrep, går tapt.

De indre deler av Roltdalen og Garbergvassdraget er av de få områder i Sør-Trøndelag som er berettiget til betegnelsen «kvalifisert villmark» (minimum 10 km fra veg). Allerede den skogsbilvegbygging som er igangsatt, vil redusere villmarksområdet drastisk, og en videre vegbygging innover dalen vil gjøre at intet er tilbake.

Det er altså mange og gode grunner til at Trondhjems Turistforening og de andre instansene som arbeider for naturvern og friluftsliv nå søker å sikre mest mulig av Roltdalen og Garbergvassdraget skjermet fra tekniske inngrep.

Garbergelva har gjennom årene vært vurdert både for vern og for kraftutbygging, og har hatt sin plass i verneplaner og kraftutbyggingsplaner. *Roltdalen* har vært viet mindre oppmerksomhet, den har vel vært for «avsidet» selv i slike sammenhenger.

Det er en skjebnetid både for Roltdalen og Garbergvassdraget denne våren 1986:

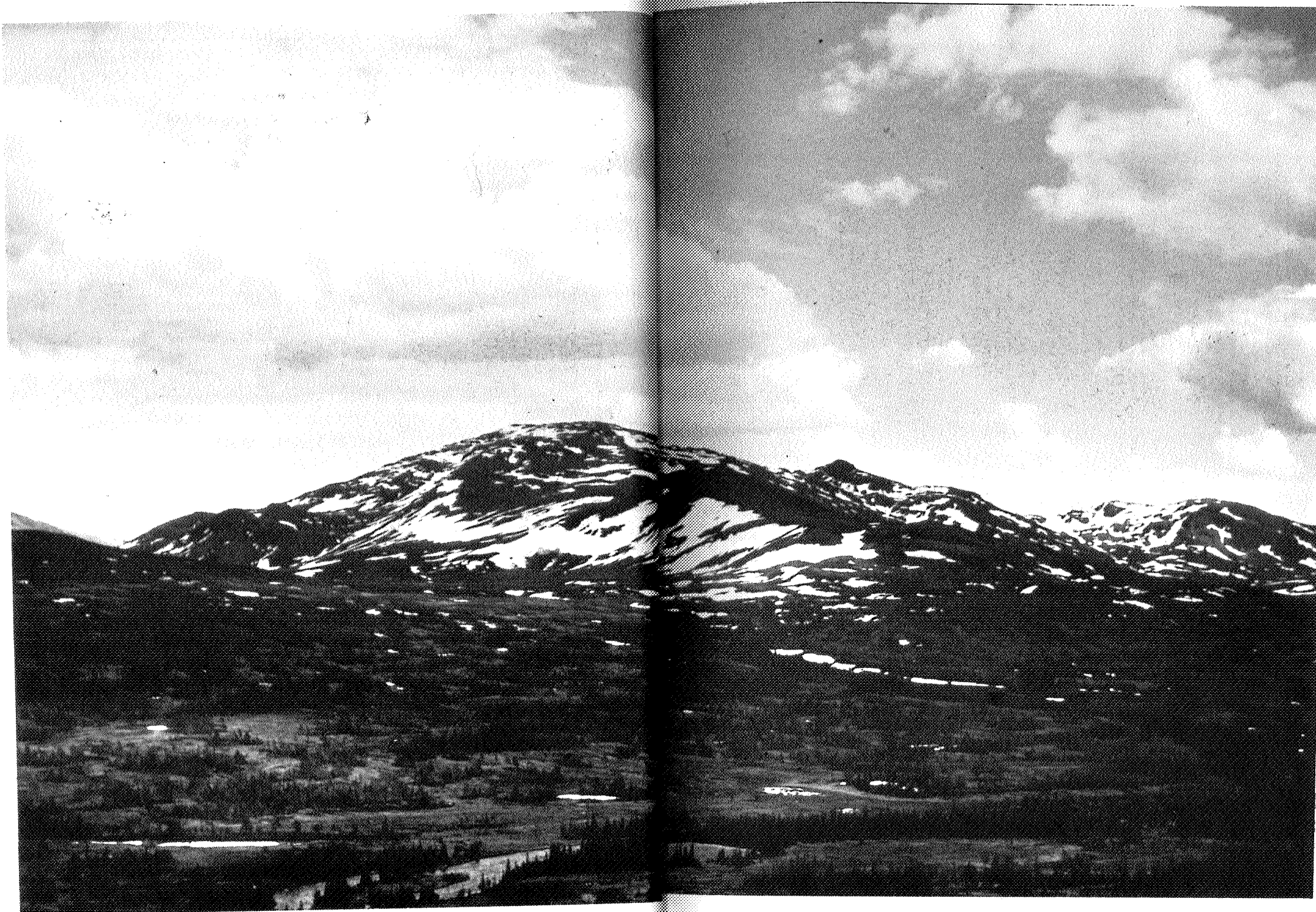


- Det drives skogsdrift og er anlagt skogsbilveg innover på nordsida av de nedre deler av Roltdalen. Det er planlagt videreføring av denne vegen helt inn mot kjerneområdene i Roltdalen, og en tilsvarende veg på sørsida av elva for drift av skogen i dalen. Det er helt avgjørende for opplevelsen av dalen at disse vegene og drifta av skogen ikke føres inn til dalens kjerneområder.
- Det er utredet flere alternativer for utnyttelse av Rotla og Garbergelva for kraftforsyning. Det vil bli avgjort våren 1986 om Garbergelva skal gis varig vern eller om den skal åpnes for konsesjonsbehandling med vurdering av utbyggingsalternativer. I de vurderingene som foreløpig er gjort av alternativer, er et alternativ med magasin i Roltdalens kjerneområde vurdert som aktuelt.
- Deler av Garbergvassdraget ble allerede i 1983 gitt vern som våtmarksområde. Det arbeides fra fylkesmannens side for å få vernet deler av Roltdalen som naturreservat. Statens Naturvernråd arbeider med en nasjonalparkutredning der Roltdal statsalmenning, som omfatter det meste av kjerneområdene i begge dalførene, vil bli foreslått vernet som nasjonalpark eller landskapsvernområde.

Det mest kritiske inngrep på kort sikt er skogbilvegbygginga inn i Roltdalens kjerneområder. Denne vegbygginga søker verneinteressene å begrense mest mulig, i første omgang inntil vernestatusen for dalen er avklart. Drift av skogen i Roltdalen er i utgangspunktet ikke lønnsom, men drift er gjort aktuell ved offentlig støtte til bygging av skogsbilveger. Det offentlige, med Landbruksdepartementets støtte til skogsbilvegbygging, E-verkets innløsning av fløtningsrettigheter og kommunal støtte, betaler tilsammen 87,5% av kostnadene til vegbygginga. Grunneierne koster altså bare 12,5% av denne utgiften. Mens Statens Naturvernråd og den statlige representant i fylket, fylkesmannen, utreder vern av området, kan en altså oppleve at offentlig finansiert vegbygging får ødelegge områdets verdi som vernet naturvern- og friluftsområde.

Den artikkelserie som her presenteres dokumenterer hvilke store verneverdier som er knyttet til hele dette området, ikke bare Garbergvassdraget som interessen hittil har vært konsentrert om.

Verneverdiene er først og fremst knyttet til kulturhistorie, fauna, geologi, områdets enestående uberørte karakter og områdets



Roltdalen – myrer, gammelskog og fiell. Mot Fongen i juni -85.



Roltdalen mot Melshogna.. (ERIK STABELL)

betydning for friluftslivet både i bygdene og vurdert regionalt for Trøndelag.

De enkelte artiklene redegjør for dalens historie og bruk (Roltdalens historie, kvernsteinsbruddene og friluftsb Bruken av områdene) for de naturvitenskapelige forholdene (istidsspor, dyrelivet og plantelivet) og for de planer som finnes for områdene (kraftutbygging, skogsdrift og vern).

Denne artikkelserien har kommet til etter at Selbu og Tydal natur- og miljøvernlag (lokallag under Sør-Trøndelag Naturvern) høsten 1985 hadde en tur til Roltdalen, der også Trondhjems Turistforening var representert. Både Sør-Trøndelag Naturvern og Trondhjems Turistforening arbeider for å hindre utbygging i dette området.

Sør-Trøndelag Naturvern og Trondhjems Turistforening vil takke alle bidragsytere til artikkelserien for bidrag til å belyse de ulike



Roltdalen mot Fongen. (ERIK STABELL)

interessene som står mot hverandre i dette området, og gi interessant informasjon til dem som skal ferdes i Roltdalen og Garbergvassdraget. Vi håper dette kan være interessant og nyttig lesning, og bidra til å gjøre flere oppmerksom på hvilket fint område dette er.

Arbeidet med å samle artikler og illustrasjoner er gjort av Erik Stabell. Redigeringa er gjort av årbokredaksjonen i samråd med Geir Myrstad og Erik Stabell.

Trondheim, januar 1986

**Erik Stabell
Trondhjems
Turistforening**

**Geir Myrstad
Sør-Trøndelag
Naturvern**

